

(Ф 03.02 - 91)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій



Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма: «Підприємницька діяльність в авіації»

Семестр - 8

Аудиторні заняття - 72


Екзамен - 8 семестр

Самостійна робота - 48

Усього (годин/кредитів ECTS) - 120 (4,0)

Індекс НБ-6-076/16-2.1.31

СМЯ НАУ НП 11.01.05-01-2020

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 2 з 10	

Навчальну програму дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-6-076/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійної програми «Підприємницька діяльність в авіації» Наказу ректора №429/од, від 20.09.2019 р. та вільованих нормативних документів.

Навчальну програму розробила:

Доцент кафедри економіки та
бізнес-технологій



Н. Прищепа

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійної програми «Підприємницька діяльність в авіації» - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 1 від 14.01.2020 р.

Завідувач кафедри _____



Н. Ушенко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФЕБА, протокол № 1 від «28» 01 2020 р.


Голова НМРР _____



А. Гофанчук

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

 С. Петровська
« » _____ 2020 р.

Рівень документа - 3б

Плановий термін між ревізіями - 1 рік

Контрольний примірник

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015 р. № 37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівців в галузі управління та адміністрування.

Метою вивчення дисципліни є надання студентам знань та вмінь з аналізу господарської діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення й оволодіння сучасними прийомами організації економічного аналізу та його методикою;
- набуття вмінь і навичок визначення резервів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємницьких структур і розробки відповідних заходів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- організацію і методику проведення економічного аналізу підприємницьких структур та його види.

Вміти:

- організувати і кваліфіковано проводити економічний аналіз різних видів підприємницької діяльності;
- оцінювати господарську діяльність підприємницьких структур та розробляти пропозиції щодо коригування стратегії підприємницької діяльності.


Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей**, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

фахових:

- використовувати в практичній діяльності економічні основи функціонування підприємницьких структур;
- вибирати ефективні рішення ресурсного забезпечення підприємства: основні засоби, оборотні засоби, персонал підприємства;
- володіти методами оцінки та визначення ефективності інвестиційних проектів;
- володіти засобами оцінки результатів та економічної ефективності діяльності підприємницьких структур.
- визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи по їх вирішенню;

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 2 з 8	

– самостійно виконувати розрахунки вибору оптимального інвестиційного проекту.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 **«Організація і методика аналізу виробничої діяльності підприємницьких структур»;**

- навчального модуля № 2 **«Організація і методика фінансового аналізу діяльності підприємницьких структур»**, кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Аналіз господарської діяльності» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Теорія економічного аналізу», «Статистика» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Аналіз в антикризовому управлінні підприємства», «Контроль і ревізія» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ


2.1. Модуль №1 «Організація і методика аналізу виробничої діяльності підприємницьких структур».

Тема 2.1.1 Аналіз маркетингової діяльності авіаційного підприємства.

Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу маркетингової діяльності підприємства. Порядок і методи проведення маркетингового дослідження. Методи польових досліджень. Методи аналізу ринку. Оцінка кон'юнктури ринку, попиту на продукцію в системі маркетингового аналізу. Аналіз товарної та цінової політики підприємства. Аналіз попиту на продукцію та формування портфеля замовлень. Оцінка ризику незатребуваної продукції. Аналіз ринків збуту продукції. Аналіз цінової політики підприємства. Аналіз конкурентоздатності продукції. Застосування SWOT-аналізу для визначення маркетингових стратегій організації. Застосування методів маркетингового аналізу для прогнозування ринкових тенденцій.

Тема 2.1.2 Аналізу обсягів виробництва та реалізації продукції.

Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу обсягів виробництва та реалізації продукції. Порядок аналізу обсягів виробництва та реалізації продукції. Аналіз динаміки та виконання плану виробництва та реалізації продукції. Асортиментна політика та планування асортименту. Аналіз виконання планів за номенклатурою й асортиментом продукції, що виробляється. Аналіз впливу структури та структурних зрушень на виробництво продукції. Аналіз оновлення продукції. Аналіз якості виробленої продукції. Аналіз втрат від браку. Аналіз комплектності та ритмічності роботи

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 3 з 8	

підприємства. Аналіз факторів і резервів збільшення обсягу виробництва продукції й її реалізації. Стабільність виробництва та реалізації продукції в умовах інфляції.

Тема 2.1.3 Аналіз використання трудових ресурсів підприємства.

Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу використання трудових ресурсів підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та їх руху. Аналіз соціальної захищеності членів трудового колективу. Аналіз використання фонду робочого часу. Аналіз продуктивності праці. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз трудомісткості продукції. Аналіз фонду заробітної плати та ефективності його використання. Резерви підвищення ефективності використання трудових ресурсів і росту продуктивності праці.

Тема 2.1.4 Аналіз використання основних засобів підприємства.

Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу основних фондів. Аналіз забезпеченості підприємства основними фондами та їх руху. Аналіз технічного стану основних фондів. Аналіз інтенсивності й екстенсивності використання основних засобів. Аналіз використання технологічного обладнання та виробничої потужності. Аналіз нарахування амортизації та її використання. Аналіз різних методів нарахування амортизації. Аналіз лізингових операцій. Резерви збільшення випуску продукції, фондівіддачі та фондорентабельності. Аналіз ефективності використання нематеріальних активів. Аналіз використання виробничої потужності підприємства. Оцінка впливу основних фондів на ризик незатребуваності продукції.


Тема 2.1.5. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства.

Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу матеріальних ресурсів підприємства. Аналіз структури матеріальних ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами: оцінка планів матеріально-технічного постачання, оцінка потреби в матеріальних ресурсах. Оцінка впливу використання матеріальних ресурсів на збільшення випуску продукції. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Аналіз використання відходів виробництва. Аналіз прибутку на гривню матеріальних витрат. Аналіз матеріальних витрат як фактора ризику незатребуваності продукції.

2.2. Модуль № 2 «Організація і методика фінансового аналізу діяльності підприємницьких структур».

Тема 2.2.1. Аналіз фінансових результатів діяльності авіаційного підприємства.


Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів. Поняття та порядок формування фінансових результатів. Аналіз і оцінка величини, структури та динаміки доходів і витрат. Аналіз величини, складу та динаміки балансового прибутку. Аналіз фінансових результатів від реалізації продукції. Вплив асортиментної політики на формування прибутку. Аналіз

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 4 з 8	

цінової політики підприємства та рівня середньореалізаційних цін. Аналіз позареалізаційних фінансових результатів. Аналіз оподаткованого прибутку. Аналіз формування чистого прибутку. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку. Аналіз дивідендної політики підприємства. Аналіз впливу інфляції на фінансові результати. Аналіз рентабельності підприємства. Резерви збільшення величини прибутку та рентабельності. Цілі та задачі маржинального аналізу. Аналіз функціонального зв'язку між витратами й обсягом виробництва продукції. Аналіз функціонального зв'язку між витратами, обсягом продажів та прибутком. Операційний важіль. Визначення беззбиткового обсягу продажів і зони безпеки підприємства. Аналіз факторів зміни точки беззбитковості та зони безпеки підприємства. Визначення критичної суми постійних витрат, змінних витрат на одиницю продукції та критичного рівня ціни реалізації. Методика маржинального аналізу прибутку від реалізації та рентабельності. Обґрунтування рішення про збільшення виробничої потужності. Ефект кривої досвіду. Обґрунтування рішення про прийняття додаткового замовлення за ціною нижчою за собівартість продукції. Обґрунтування структури товарної продукції. Обґрунтування варіанту ціни на новий виріб. Вибір варіанту машин і обладнання. Обґрунтування рішення «виробляти або придбати». Вибір варіанту технології виробництва. Обґрунтування структури випуску продукції. Вибір рішення з врахуванням обмежень на ресурси. Обґрунтування ефективності толлінгу.

Тема 2.2.2. Аналізу ефективності й інтенсивності використання капіталу підприємства.

Значення, задачі та інформаційне забезпечення аналізу формування та розміщення капіталу. Основні джерела капіталу, порядок його формування та розміщення. Бухгалтерський баланс, його сутність і порядок відображення в ньому господарських операцій. Групування статей в бухгалтерському балансі та їх зміст. Аналіз наявності, величини, структури та динаміки джерел формування капіталу підприємства. Аналіз розміщення капіталу та оцінка майнового стану підприємства. Аналіз ефективності та інтенсивності використання капіталу підприємства. Аналіз наявності, структури та динаміки оборотних активів. Нормування оборотних активів і організація матеріально-технічного забезпечення. Аналіз наявності, структури та динаміки позаоборотних активів. Аналіз і оцінка ефективності використання оборотних активів. Аналіз оборотності капіталу. Аналіз складу, структури та руху грошових коштів за видами діяльності. Аналіз тривалості виробничо-комерційного циклу та джерел його фінансування. Резерви підвищення ефективності використання оборотних активів. Аналіз дебіторської заборгованості. Аналіз кредиторської заборгованості. Аналіз ефективності та інтенсивного використання власного та позикового капіталу підприємства. Аналіз ефективності залучення позикового капіталу. Фінансовий важіль. Ефект фінансового важеля. Факторний аналіз рентабельності власного та позикового капіталу. Аналіз і оцінка кредитоздатності позичальника та позикодавця.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 5 з 8	

Використання та обмеження показників ЕВІТ, ЕВІТДА в кредитному аналізі підприємства.

Тема 2.2.3. Аналізу фінансового стану підприємства.

Цілі, задачі та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Експрес-аналіз фінансового стану за даними балансу. Горизонтальний і вертикальний аналіз статей бухгалтерського балансу. Порівняльний баланс-нетто та методика його формування. Аналіз структури активу балансу. Аналіз структури пасиву балансу. Методика коригування показників бухгалтерської звітності в умовах інфляційної економіки, метод GPP. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості для управління економічною безпекою підприємства.

Тема 2.2.4. Організація і методика діагностики ризику банкрутства підприємства.

Поняття, види та причини банкрутства. Методи діагностики ймовірності банкрутства. Шляхи фінансового оздоровлення підприємств.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учебник. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 536с.

3.1.2. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник.

3.1.3. Козак І. І. Економічний аналіз [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Козак; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - 2-ге вид. - Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2010. - 217 с. - ISBN 978-966-8687-57-0.


3.1.4. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / І.О. Школьник; ред.: І.О. Школьник, В.М. Кремень; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 488 с.

3.1.5. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник [Текст] / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко, І.В. Гречина, Н.Е. Деева; (за заг. ред проф. Т.Д. Косової) - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528с.

3.1.6. Ковальчук К.Ф Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник. [Текст]/ К.Ф.Ковальчук - К.: Центр учбової літератури, - 2012. – 326 с.

3.1.7. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: практикум. [Текст] / О.В. Губина, В.Е. Губин 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ФОРУМ, ИНФРА-М, 2012. - 192 с. 978-5-8199-0320-9.

3.1.8. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. Нац. тор.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 6 з 8	

3.1.9. Селіверстова Л.С. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник / Л.С. Селіверстова, О.В. Скрипник; Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ України. – К.: ЦУЛ, 2012. – 274 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності / Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. – К.: Центр учбової літератури, 2017. -288 с.

3.2.2. Єршова Н.Ю. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум. / Єршова Н.Ю., Портна О.В. – Львів : Магнолія 2015. – 306 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 8 з 8	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				